

Vår saksbehandler
Espen Rønning

Vår dato
2023-04-21
Deres dato
2023-03-27

Vår referanse
Deres referanse

Olje- og energidepartementet

VKEs innspill til handlingsplan for energieffektivisering

VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi, en arbeidsgiverforening som organiserer ventilasjons-, kulde- og varmepumpebedrifter. VKE har i dag 224 medlemsbedrifter i hele verdikjeden. VKE er en bransjeforening i Byggenæringens landsforening (BNL) og tilsluttet NHO.

Det vises til arbeid med handlingsplan for energieffektivisering.

Generell tilbakemelding

Energikommisjonene peker på det store potensialet som finnes i den norske bygningsmassen til energieffektivisering og energiomlegging. Kommisjonen setter også klare og tydelige mål som er ambisiøse, men samtidig innenfor rekkevidde dersom myndighetene tilrettelegger for det. Energieffektivisering har i en årrekke vært nedprioritert av virkemiddelapparatet og skal departementet få snudd denne prioriteringen er det viktig med tydelige mål og ambisjoner. VKE mener tydelig ansvar må legges hos NVE for oppfølging av mål, med koordineringsansvar for ulike myndigheter og virkemiddelapparatets satsning på energieffektivisering.

Tiltak for energieffektivisering

VKE mener at det er viktig å ha en trinnvis tilnærming til energieffektivisering der man først reduserer bygningens netto energibehov (varmegjenvinning, varmeisolering, solskjerming etc.), deretter sørger for å utnytte lokale energikilder (varmepumpe, sol etc.) og til slutt sørger for at levert energi til bygningen er fornybar.

Ved å sette fokus på lavt levert energibehov og miljøriktig energiforsyning i bygningsmassen, oppnås følgende:

- lavere energikostnader for forbrukere
- mindre forurensning
- økt forsyningsikkerhet og redusert avhengighet av elektrisk kraft til varformål
- frigjøring av elektrisk kraft til nødvendig elektrifisering

VKE mener energieffektiviseringstiltak bør kunne gjøres trinnvis og det bør være økonomiske virkemidler for alle målgrupper.

Energiomlegging av bygningsmassen

VKE mener at bygningers termiske energibehov i hovedsak bør dekkes av termisk energi slik som varme fra varmepumper, solenergi, bioenergi og fjernvarme. Det bør derfor iverksettes en kraftig satsning på energiomlegging i norske bygg. Energifleksible systemer muliggjør varmelagring og avlastning av effekttopper i strømmettet.

Utnyttelse av tilgjengelig termisk energi er generelt karakterisert ved begrenset avsetningsmulighet. Dette skyldes i første omgang to forhold; varmekildens lokalitet i forhold til potensielle brukere, samt det forhold at det er lite utbygd vannbåren varme i Norge. Det tar lang tid å utvikle en betydelig infrastruktur for utnyttelse av termisk energi. Den svake infrastrukturen for vannbåren varme er et betydelig hinder for å kunne ta i bruk og veksle mellom ulike miljøvennlige energikilder som bioenergi, avfall, spillvarme og varmepumper i energiforsyningen. Et vannbårent varmesystem vil kunne benytte fremtidige varmekilder som vi ennå ikke har sett som kommersielt interessante eller teknisk mulig i dag. I et perspektiv på 100 år er det klokt å legge til rette for en stor fleksibilitet i bygningsmassen.

Inneklima og folkehelse

Ved energieffektiviseringstiltak på bygningskroppen vil man ofte tette luftlekkasjer i bygningskroppen bedre for å redusere infiltrasjonstap. I bygninger med naturlig ventilasjon kan dette føre til at man ikke får tilfredsstillende friskluft inn i bygget. Høy luftfuktighet og kondens skaper dårlig inneklima da det lett blir mugg- og soppvekst. Det er godt dokumentert at høy relativ luftfuktighet inne fører til at innemiljøet blir dårligere og med flere utløsere for allergi, hyperreaktivitet, astma og inneklimasykdom.

Ved tiltak som påvirker lufteskifte i bygninger er det derfor viktig at man vurderer om bygget er godt nok ventilt. Vurdering av inneklima og støtte til balansert ventilasjon bør derfor inngå i en energioppgradering av et bygg.

VKE mener at energieffektivisering aldri skal gå på bekostning av inneklima og folkehelse.

Virkemidler

VKE mener løftet for energieffektivisering bør skje gjennom en bred og forpliktende plan med mål innen alle bygningskategorier og næringer. Planen må følges opp med årlige målinger av resultat, med evaluering og justering av virkemidler.

Alle virkemidler må tas i bruk for å utløse potensialet, både regulatoriske, økonomiske og pedagogiske virkemidler er nødvendig. Spesielt gjelder dette virkemidler som rettes mot småhus, hvor de fleste økonomiske virkemidler er fjernet og det kun tilbys pedagogiske virkemidler.

For øvrig viser vi til BNLs innspill og vi ønsker å bidra videre i arbeidet med energieffektivisering.

Med hilsen
for VKE

Thor E. Lexow
Adm.dir.